

การวิเคราะห์ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565:
กรณีศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยและภาษาไทยประยุกต์
Analysis of Learning Outcomes in Alignment with the 2022 Higher
Education Qualifications Framework: A Case Study of the Master of Arts
Program in Thai and Applied Thai

กิตติปัทม์ แสงงาม*
Kittipat Sangngam*

บทคัดย่อ

การผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาให้เป็นนักวิชาการระดับสูงในปัจจุบัน พบว่ายังไม่มีงานวิจัยจากหลักสูตรด้านภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษาของไทยที่นำเสนอการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบที่ระบุผลลัพธ์การเรียนรู้เฉพาะศาสตร์ได้ การวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ผลลัพธ์การเรียนรู้รายด้าน และนำเสนอแนวทางการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 เป็นการถอดบทเรียนด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพและใช้มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาเป็นกรอบในการศึกษา หลักสูตรที่ศึกษาใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง คือ หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยและภาษาไทยประยุกต์ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567 เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลัก 4 กลุ่ม ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการวิเคราะห์ผลลัพธ์การเรียนรู้ 4 ด้าน ประกอบด้วย 1.1) ความรู้ ได้แก่ แนวคิดและทฤษฎีในสามศาสตร์ภาษาไทย ประกอบด้วยภาษาศาสตร์ภาษาไทย วรรณคดีไทย และคติชนวิทยา รวมถึงความรู้ที่ควรพัฒนาด้านภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติ วิธีการวิจัยและสถิติ และศิลปวัฒนธรรมไทย 1.2) ทักษะ ได้แก่ การประยุกต์ใช้ความรู้ด้านภาษาไทย การผลิตและนำเสนอผลงานวิจัย การสื่อสารและถ่ายทอดความรู้ และทักษะการคิด 1.3) จริยธรรม ได้แก่ จรรยาบรรณในการประกอบอาชีพและจริยธรรมทางวิชาการ และ 1.4) ลักษณะบุคคล ได้แก่ ความใฝ่รู้และพัฒนาตนเอง ความเป็นผู้นำและการเห็นคุณค่าของภาษาไทย และ 2) แนวทางการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร คือ ควรมีไม่เกิน 5 ข้อ ควรคงความรู้เกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีในสามศาสตร์ภาษาไทย และเพิ่มผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตรด้านภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติ

ผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางในการออกแบบผลลัพธ์การเรียนรู้ให้แก่หลักสูตรอื่น เพื่อนำไปต่อยอดการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาโทตามบริบทของหน่วยงานอย่างเป็นระบบต่อไปได้

คำสำคัญ: ผลลัพธ์การเรียนรู้; มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา; ภาษาไทย; ภาษาไทยประยุกต์

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ประเทศไทย
Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University, Thailand
* Corresponding Author: e-mail: kittipat.sa@psu.ac.th

Abstract

The current production of graduates for high-level academics reveals a lack of a Thai language curriculum that systematically examined stakeholders' comprehensive input to specify distinct learning outcomes. This research seeks to consolidate learning outcomes across several domains and provide guidance for establishing learning outcomes at the curriculum level that are aligned with the Higher Education Qualifications Framework 2022 A.D. This paper was derived from qualitative research and employed knowledge of higher education qualification standards as a study framework. The study utilized a purposive sampling technique, as well as the updated Master of Arts Program in Thai and Applied Thai (2024 A.D.). Data were gathered via comprehensive interviews with four important informants. Content analysis was employed, and issues were aggregated. The research findings indicated that the synthesis of learning outcomes in four domains comprised.

The research findings indicated that the synthesis of learning outcomes in four domains comprised 1.1) Knowledge: concepts and theories across three disciplines (i.e., Thai linguistics, literature, and folklores) as well as Thai for foreigners, research methods and statistics, and Thai arts and culture. 1.2) Skills: application of knowledge in the Thai language, creation and presentation of research findings, communication and dissemination of knowledge, and cognitive skills. 1.3) Ethics, encompassing both professional and academic ethics 1.4) Personal attributes, encompassing a willingness to study and self-improve, leadership qualities, and an appreciation for the Thai language. 2) Guidelines for establishing learning objectives at the curriculum level stipulate a maximum of five items, the preservation of information regarding concepts and theories throughout the three Thai language disciplines, and the enhancement of learning outcomes in the Thai language for non-native speakers.

Recommendations are offered for the development of learning outcomes across diverse curricula to systematically improve master's degree programs tailored to the institution's context.

Keywords: learning outcomes; higher education qualification standards; Thai; Applied Thai

หลักการและเหตุผล

การปรับปรุงหลักสูตรเป็นกลไกสำคัญของสถาบันอุดมศึกษาในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของสถาบันให้สอดคล้องตามมาตรฐานกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาที่กำหนดโดยคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา สนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศภายใต้แนวคิดประเทศไทย 4.0 ซึ่งเน้นการพัฒนาคนและสถาบันความรู้แก่สังคม ผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่ตอบโจทย์ท้าทายของสังคม สถาบันอุดมศึกษาจึงจำเป็นต้องกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจของหน่วยงานในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรในสังกัดของตนให้ชัดเจน เพื่อรองรับความท้าทายใหม่ ๆ ได้ จากแผนพัฒนามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) สะท้อนให้เห็นถึงกลไกการทำงานเชิงรุกใหม่ที่ให้

ความสำคัญกับการผลิตบัณฑิตที่ตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและตลาดแรงงาน เพื่อให้สามารถแก้ปัญหาประเทศผ่านการศึกษาวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2560) โดยในบริบทของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์นั้นได้ขับเคลื่อนการพัฒนาหลักสูตรทุกระดับด้วยการออกแบบหลักสูตรแบบย้อนกลับ (Backward Curriculum Design) ภายใต้แนวคิดการศึกษาที่เน้นผลลัพธ์ (Outcome-Based Education: OBE) โดยมีสำนักการศึกษาและนวัตกรรมการเรียนรู้เป็นหน่วยงานกำกับดูแลหลัก (สำนักการศึกษาและนวัตกรรมการเรียนรู้, 2562) เพื่อให้หลักสูตรสามารถตอบสนองความต้องการของตลาดงาน มีความทันสมัย และยืดหยุ่นนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต สอดคล้องกับรายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

พ.ศ. 2565 ซึ่งได้กำหนดนิยามและองค์ประกอบของ “ผลลัพธ์การเรียนรู้” ว่าเป็นผลที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนผ่านกระบวนการเรียนรู้จากการศึกษา ฝึกอบรม หรือประสบการณ์จริง โดยแบ่งผลลัพธ์การเรียนรู้เป็น 4 ด้าน ได้แก่ ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) จริยธรรม (Ethics) และลักษณะบุคคล (Characters) (ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565, 2565) ถือเป็นกรอบพื้นฐานสำหรับสถาบันการศึกษาทุกสาขา ทั้งนี้การนำกรอบนี้มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรต้องพิจารณาปรับใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะศาสตร์และบริบทของสถาบัน ซึ่งแนวคิดการศึกษาที่เน้นผลลัพธ์นี้เน้นการนำข้อมูลความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder's Needs) จากหลายกลุ่มมาวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ (วิติมา ญาณะวงษา และคณะ, 2564; นิตยา สำเร็จผล และคณะ, 2567) ร่วมกับการใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม (Bloom's Taxonomy of Learning) ซึ่งได้รับการปรับปรุงในระยะเวลาต่อมาโดย Anderson and Krathwohl (2001) มีการกำหนดระดับการเรียนรู้ให้กระชับ ได้แก่ ความจำ ความเข้าใจ การประยุกต์ การวิเคราะห์ การประเมินค่า และการสร้างสรรค์ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ให้เหมาะสมกับระดับการศึกษาและบริบทสถาบันได้

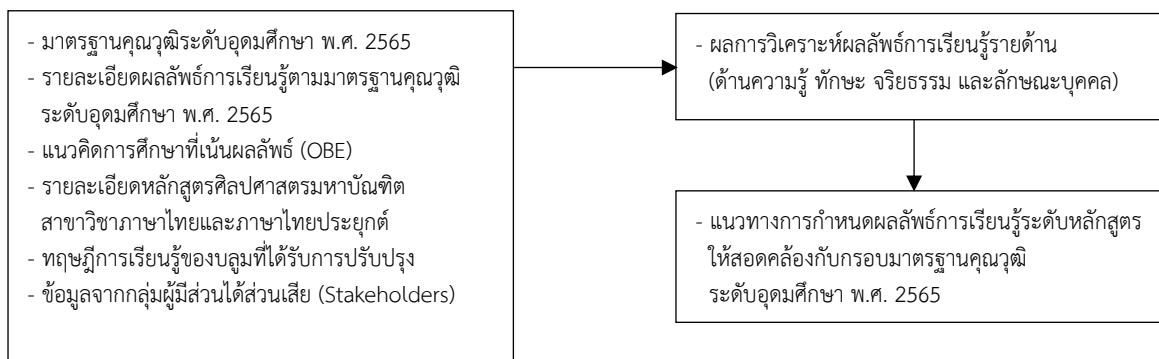
หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยและภาษาไทยประยุกต์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ผ่านการปรับปรุงหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษามาแล้วสองครั้ง โดยมีวัตถุประสงค์ในการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ในภาษาศาสตร์ภาษาไทย วรรณคดีไทย และคติชนวิทยา การปรับปรุงผลลัพธ์การเรียนรู้ล่าสุดในปี พ.ศ. 2562 ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2558 มีการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ 5 ด้าน ดังนี้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม เน้นส่งเสริมการมีจริยธรรมทางการเขียนผลงานทางวิชาการด้านความรู้ เน้นการเชื่อมโยงองค์ความรู้ภาษาไทยทั้งสามศาสตร์และการนำองค์ความรู้ภาษาไทยไปศึกษาวิจัยในบริบทพหุลักษณะของภาคใต้ ด้านทักษะทางปัญญา มุ่งพัฒนาทักษะการวิพากษ์วิจารณ์และสังเคราะห์ความรู้ตามหลักทฤษฎีทั้งสามศาสตร์อย่างสัมพันธ์กันและลุ่มลึก ด้าน

ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มุ่งพัฒนาทักษะทางสังคม และด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เน้นส่งเสริมการนำเสนอผลงานด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งนี้จากข้อมูลสภาพการณ์ของหลักสูตรย้อนหลัง 11 ปี ระหว่าง พ.ศ. 2557-2567 พบว่า จำนวนรับนักศึกษาใหม่ยังไม่เป็นไปตามเป้า และมีแนวโน้มลดลงต่อเนื่องทุกปี ผู้ที่สำเร็จการศึกษามีระยะเวลาเฉลี่ยเท่ากับ 2.11 (ปี.เดือน) ซึ่งเกินกว่าที่หลักสูตรกำหนด ถึงแม้อัตราการลาออกกลางคัน ร้อยละ 4.08 ยังอยู่ในสัดส่วนน้อยก็ตาม (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, บัณฑิตวิทยาลัย, 2568) จากสถานการณ์ของหลักสูตรข้างต้น แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรเผชิญกับความท้าทายด้านการบริหารจัดการ หลักสูตรเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะความท้าทายในการเพิ่มจำนวนนักศึกษาใหม่ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด การปรับปรุงหลักสูตรจึงถือเป็นช่องทางหนึ่งที่เปิดโอกาสให้หลักสูตรได้ทบทวนการบริหารงาน และความทันสมัยของเนื้อหาวิชาที่ผ่านมา รวมทั้งการค้นหาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรใหม่ ๆ ให้ดึงดูดความสนใจได้อย่างครอบคลุม และตรงกับต้องการตลาดแรงงานมากขึ้น ประกอบกับจากการสืบค้นงานวิจัยที่เผยแพร่ในฐานวารสารของไทยเกี่ยวกับผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านภาษาไทยในระดับบัณฑิตศึกษาระหว่างปี พ.ศ. 2563-2567 ยังไม่พบหลักสูตรใด ๆ ในระดับบัณฑิตศึกษา สาขาภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษาของไทยที่มีการวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตรที่มีลักษณะเฉพาะศาสตร์ สอดคล้องตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 มาก่อน พบเพียงการศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรในสาขาวิชาอื่นตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 หรือการพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนที่มีคุณวุฒิต่ำกว่าระดับปริญญาโท

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงช่องว่างในการศึกษาวิจัย (Research Gap) ในประเด็นนี้ จึงมีความตั้งใจที่จะนำเสนอผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านภาษาไทยและภาษาไทยประยุกต์ในระดับบัณฑิตศึกษา ภายใต้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาฉบับที่ใช้อยู่ปัจจุบันอย่างเป็นระบบและมีคุณค่าทางวิชาการ ผู้วิจัยเลือกหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยและภาษาไทยประยุกต์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นกรณีศึกษา เพื่อใช้

เป็นฐานข้อมูลสารสนเทศสำหรับการต่อยอดพัฒนาหลักสูตรตามแนวทางการจัดการศึกษาของหน่วยงานอื่น ๆ และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

อย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยดังแสดงในภาพที่ 1

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ผลลัพธ์การเรียนรู้รายด้านของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยและภาษาไทยประยุกต์ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565
2. เพื่อเสนอแนวทางการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตรให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565

วิธีการศึกษา

ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ โดยมีวิธีการศึกษาดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (ชูศรีวงศ์รัตน์, 2560) โดยแยกประเภทตามรูปแบบการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders' Needs Analysis) ของการศึกษาที่เน้นผลลัพธ์ (สำนักการศึกษาและนวัตกรรมการเรียนรู้, 2562) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและบริบทของหลักสูตรจำนวน 20 คน แบ่งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียออกเป็น 2 กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้ที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนา/ปรับปรุงหลักสูตรมากและได้รับผลกระทบจากการพัฒนา/

ปรับปรุงมาก ประกอบด้วย ผู้ใช้บัณฑิต เป็นผู้บังคับบัญชาของศิษย์เก่า ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทยที่ประสบความสำเร็จสูงจากมหาวิทยาลัยชั้นนำระดับประเทศ จำนวน 2 คน อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/อาจารย์ประจำหลักสูตร/อาจารย์ผู้สอน เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตร การจัดการศึกษา และการกำกับดูแลวิทยานิพนธ์ จำนวน 6 คน ได้แก่ อาจารย์ที่มีสาขาความเชี่ยวชาญ ด้านภาษาศาสตร์ภาษาไทย จำนวน 2 คน วรรณคดีไทย จำนวน 2 คน คติชนวิทยา จำนวน 1 คน และศิลปวัฒนธรรม จำนวน 1 คน

กลุ่มที่ 2 ผู้ที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนา/ปรับปรุงหลักสูตรน้อย แต่จะได้รับผลกระทบจากการพัฒนา/ปรับปรุงหลักสูตรมาก ประกอบด้วย ศิษย์เก่า เป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2562-2564 จำนวน 4 คน ได้แก่ อาจารย์สาขาวิชาภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษาจำนวน 2 คน ครูสาขาวิชาภาษาไทย จำนวน 1 คน นักสื่อสารมวลชน จำนวน 1 คน และนักศึกษาปัจจุบันเป็นผู้ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2562-2564 จำนวน 8 คน

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพจากกรณีศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยและภาษาไทยประยุกต์ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยเลือกหลักสูตรที่จะศึกษาแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาข้อมูลเชิงลึกที่ซับซ้อนและมีบริบทเฉพาะกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ 1) ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง 2) สร้างข้อคำถามที่สอดคล้องตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 โดยแบ่งประเด็นสัมภาษณ์เป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับปริญญาโท 4 ด้าน ได้แก่ ความรู้ ทักษะ จริยธรรม และลักษณะบุคคล และส่วนที่ 2 แนวทางการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับปริญญาโท 3) ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่สร้างขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหาพบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00 จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไข 4) นำแบบสัมภาษณ์ไปตรวจสอบคุณภาพด้วยการทดลองใช้กับนักศึกษาระดับปริญญาโทในสาขาอื่น เพื่อประเมินความเข้าใจในภาษาและลำดับคำถามให้สมบูรณ์ และ 5) นำแบบสัมภาษณ์ไปใช้เก็บข้อมูลจริง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลักด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก ระหว่างปี พ.ศ. 2564-2565 โดยผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย ก่อนการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ซึ่งโครงการวิจัยนี้ได้ผ่านการรับรองจากกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ กองบริหารวิชาการและวิจัย วิทยาเขตปัตตานี เลขที่ psu.pn2-090-64 หลังจากนั้น ผู้วิจัยนำข้อมูลมาเรียบเรียงจัดหมวดหมู่เพื่อการวิเคราะห์ และตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล โดยใช้การตรวจสอบด้านบุคคลแบบสามเส้าด้วยการสัมภาษณ์ตัวแทนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียระหว่างปี พ.ศ. 2566-2567 เพื่อเปรียบเทียบความสอดคล้องของข้อมูลให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมและยอมรับได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหาจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (วัชรินทร์ อินทรพรม, 2562) จากนั้นใช้มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 แนวคิดการศึกษาที่เน้นผลลัพธ์ รายละเอียดหลักสูตร และทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูมที่ได้รับการปรับปรุง เป็นกรอบในการวิเคราะห์ และจัดหมวดหมู่ประเด็นสำคัญตามวัตถุประสงค์การ

วิจัย โดยผู้วิจัยใช้ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ส่วนที่ 1 เพื่อวิเคราะห์ผลลัพธ์การเรียนรู้รายด้าน และส่วนที่ 2 เพื่อวิเคราะห์ข้อเสนอนี้เกี่ยวกับแนวทางการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ จากนั้น ข้อมูลจะถูกนำมาประมวลสังเคราะห์ร่วมกับกรอบการวิเคราะห์ เพื่อให้ได้ข้อสรุปสำหรับการเสนอแนวทางในการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยที่ค้นพบจากกรณีศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยและภาษาไทยประยุกต์ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567 ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาและการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วยผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/อาจารย์ประจำหลักสูตร/อาจารย์ผู้สอน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 ศิษย์เก่า จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 นักศึกษาปัจจุบัน จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 ผลการวิเคราะห์สามารถสรุปตามวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์ผลลัพธ์การเรียนรู้รายด้านตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565
ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาจากการให้สัมภาษณ์เชิงลึกของผู้ให้ข้อมูลหลักตามกระบวนการดังต่อไปนี้

- 1) ถอดความจากบันทึกคำให้สัมภาษณ์แยกตามกลุ่ม
- 2) ทบทวนวัตถุประสงค์การวิจัย
- 3) จัดการข้อมูลโดยการเข้ารหัสและสร้างรูปแบบ
- 4) กำหนดกรอบการวิเคราะห์ และจัดหมวดหมู่ประเด็นสำคัญ ซึ่งผลการวิเคราะห์ผลลัพธ์การเรียนรู้รายด้าน มีดังนี้

1.1 ความรู้ (Knowledge) ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลหลักต้องการความรู้เชิงสาระ/หลักการและกระบวนการ/การประยุกต์ใช้ เพื่อการสร้างสิ่งใหม่ที่เป็นที่ยอมรับ ได้แก่ 1) แนวคิดและทฤษฎีในสามศาสตร์ภาษาไทย ประกอบด้วย องค์ความรู้หลักในด้านภาษาศาสตร์ภาษาไทย วรรณคดีไทย และคติชนวิทยาที่ ลุ่มลึกและสัมพันธ์กัน 2) ภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติ ประกอบด้วย การใช้ภาษาไทยและการ

สอนภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติ 3) วิธีการวิจัยและสถิติ ประกอบด้วย ความรู้ด้านระเบียบวิธีวิจัยและสถิติเพื่อการวิจัย และ 4) ศิลปวัฒนธรรมไทย ประกอบด้วย

ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาพื้นบ้านภาษาไทยถิ่นใต้ และการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านความรู้

ผู้ให้ข้อมูลหลัก	ความรู้ (Knowledge)			
	แนวคิดและทฤษฎีในสามศาสตร์ภาษาไทย	ภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติ	วิธีการวิจัยและสถิติ	ศิลปวัฒนธรรมไทย
ผู้ใช้บัณฑิต	- ความรู้ในหลักทฤษฎีทั้งสามศาสตร์อย่างสัมพันธ์กัน - ความรู้แกนหลักด้านภาษา วรรณคดี วรรณกรรม และคติชนในระดับที่สามารถใช้ในการประกอบอาชีพได้	- ความรู้ด้านภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ	- ความรู้ด้านการวิจัยทางภาษาไทย	- ความเข้าใจในศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาพื้นบ้าน
อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/อาจารย์ประจำหลักสูตร/อาจารย์ผู้สอน	- ความรู้ในแนวคิดทฤษฎีในสามศาสตร์ภาษาไทยอย่างลุ่มลึก	- ความรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ	- ความรู้ด้านระเบียบวิธีวิจัย	
ศิษย์เก่า	- องค์ความรู้หลักทฤษฎีทั้งสามศาสตร์	- ความรู้ด้านการสอนภาษาไทยให้กับชาวต่างชาติอย่างเป็นรูปธรรม	- ความรู้ด้านสถิติเพื่อการวิจัย	- ภาษาไทยถิ่นใต้
นักศึกษาปัจจุบัน		- การสอนภาษาไทยให้ชาวต่างชาติ		- การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมไทยท่ามกลางพลวัตและพหุวัฒนธรรม

1.2 ทักษะ (Skills) ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลหลักต้องการพัฒนาทักษะการเรียนรู้เฉพาะทาง ได้แก่ 1) การประยุกต์ใช้ความรู้ด้านภาษาไทย ประกอบด้วย การประยุกต์ใช้ภาษาไทยในการทำงานในรูปแบบที่หลากหลาย และการเชื่อมโยงกับศาสตร์อื่นได้สอดคล้องตามบริบทและยุคสมัย 2) การผลิตและนำเสนอผลงานวิจัย ประกอบด้วย การถ่ายทอดผลการศึกษาด้านภาษาไทยในรูปแบบการนำเสนอผลงาน

ในที่ประชุมวิชาการ และการเขียนบทความ 3) การสื่อสารและถ่ายทอดความรู้ ประกอบด้วย การสื่อสารภาษาไทยด้วยการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับบริบท และ 4) ทักษะการคิด ประกอบด้วย การคิดวิเคราะห์ การคิดวิพากษ์ และการวิพากษ์วิจารณ์ทางวิชาการ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านทักษะ

ผู้ให้ข้อมูลหลัก	ทักษะ (Skills)			
	การประยุกต์ใช้ความรู้ ด้านภาษาไทย	การผลิตและนำเสนอ ผลงานวิจัย	การสื่อสารและ ถ่ายทอดความรู้	ทักษะการคิด
ผู้ใช้บัณฑิต	- การเชื่อมโยงแขนง ภาษาศาสตร์ภาษาไทย กับศาสตร์อื่นได้อย่างมี หลักการ - การบูรณาการศาสตร์ ทางด้านภาษาไทยได้ สอดคล้องกับบริบท และยุคสมัย - ทักษะการนำความรู้ ด้านภาษาไทยไปใช้ใน รูปแบบที่หลากหลาย	- การถ่ายทอดผล การศึกษาเป็น บทความวิจัย - การนำเสนอ ผลงานวิจัย - การผลิตผลงานวิจัย ให้เป็นที่ยอมรับใน วงวิชาการ	- การสื่อสารในฐานะ นักวิชาการและนักวิจัย - การถ่ายทอดและ แลกเปลี่ยนกับบุคคลอื่น - การฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาไทยระดับดีมากและ เหมาะสมกับบริบท	- การวิพากษ์วิจารณ์ - การคิดเชิงวิเคราะห์ - การใช้เหตุผล สนับสนุนโต้แย้ง
อาจารย์ผู้รับผิดชอบ หลักสูตร/อาจารย์ประจำ หลักสูตร/อาจารย์ผู้สอน	- การบูรณาการศาสตร์ ด้านภาษาไทยกับการ สอนในศตวรรษที่ 21	- การนำเสนอ ผลงานวิจัย - การเขียนผลงาน วิชาการ		- การต่อยอด องค์ความรู้
นักศึกษาปัจจุบัน		- การเขียนในงาน วิชาการด้านภาษาไทย	- การสื่อสารด้วยการใช้ ภาษาไทย	- การวิพากษ์ผลงาน ทางวิชาการ

1.3 จริยธรรม (Ethics) ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลหลักต้องการการส่งเสริมให้มีพฤติกรรมที่ ชีให้เห็นถึงความมีจริยธรรม ได้แก่ 1) การมีจรรยาบรรณ ในการประกอบอาชีพ และ 2) การมีจรรยาบรรณทาง วิชาการ โดยไม่ลักลอบผลงานของผู้อื่น ดังแสดงใน ตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านจริยธรรม

ผู้ให้ข้อมูลหลัก	จริยธรรม (Ethics)	
	จรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ	จรรยาบรรณทางวิชาการ
ผู้ใช้บัณฑิต	- มีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ	- มีจริยธรรมวิจัย
อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/ อาจารย์ประจำหลักสูตร/อาจารย์ผู้สอน		- มีจรรยาบรรณทางวิชาการ
ศิษย์เก่า	- มีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ	
นักศึกษาปัจจุบัน		- การไม่ลักลอบผลงานวิจัยของผู้อื่น โดยไม่อ้างอิง

1.4 คุณลักษณะบุคคล (Characters) ผลการวิจัย พบว่า ผู้ให้ข้อมูลหลักต้องการพัฒนา บุคลิกภาพที่สะท้อนคุณลักษณะเฉพาะศาสตร์ ได้แก่ 1) ความใฝ่รู้และพัฒนาตนเอง ประกอบด้วย การมุ่งพัฒนา ศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง การใฝ่หาความรู้ และ การไม่ปิดกั้นความรู้ 2) ความเป็นผู้นำ ประกอบด้วย

ความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การไม่ปิดกั้น ความรู้ และทักษะทางสังคม และ 3) การเห็นคุณค่า ของภาษาไทย ประกอบด้วย การมีเจตคติที่ดีต่อการ ใช้ ภาษาไทย ตระหนักและเห็นคุณค่าในภาษาไทย และ รักษาเอกลักษณ์ความเป็นไทย ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านคุณลักษณะบุคคล

ผู้ให้ข้อมูลหลัก	คุณลักษณะบุคคล (Characters)		
	ความรู้และพัฒนาดตนเอง	ความเป็นผู้นำ	การเห็นคุณค่าของภาษาไทย
ผู้ใช้บัณฑิต	- การพัฒนาดตนเองให้มี - ความก้าวหน้าในอาชีพ - ใฝ่หาความรู้และทักษะในการเรียนรู้ทางด้านภาษาและ - วรรณกรรมเพื่อพัฒนาดตนเอง - มุ่งพัฒนาศักยภาพของตนให้มี - ความรอบรู้และเท่าทันความเปลี่ยนแปลง - ไม่ปิดกั้นความรู้ และพยายาม - เพิ่มเติมทักษะการวิเคราะห์ - เนื้อหาและองค์ความรู้ต่าง ๆ - ทางภาษาไทย - ไม่ถึงเลที่จะตรวจสอบชุด - ความรู้ โดยไม่ยึดติดกับชุด - ความคิดแบบตายตัว	- ความรับผิดชอบในหน้าที่ - ความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี - คำนึงถึงประโยชน์ของส่วนร่วม - รักการทำงานเป็นทีม - ความกล้าในการแสดงความคิดเห็นบนหลักวิชาการ - ทักษะทางสังคม	- เจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาไทยใน - บริบทสังคมปัจจุบัน - มุ่งอนุรักษ์และสืบสานภาษาไทย - ตระหนักและเห็นคุณค่าใน - ภาษาไทยทั้งในฐานะในชีวิต - ประจำวันและการประกอบอาชีพ - เท่าทันโลกในขณะเดียวกันต้อง - รักษาเอกลักษณ์ได้
อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/อาจารย์ประจำหลักสูตร/อาจารย์ผู้สอน	- นิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน พร้อมกับการเรียนรู้และพัฒนาดตนเองอยู่เสมอ	- ความรับผิดชอบ - ใจกว้าง	
ศิษย์เก่า		- รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	
นักศึกษาปัจจุบัน	- ใฝ่หาการพัฒนาดความก้าวหน้าในอาชีพ	- จิตสาธารณะ	

2. แนวทางการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร

การนำเสนอแนวทางการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร ดำเนินการโดยการประมวลสังเคราะห์ผลการวิเคราะห์ผลลัพธ์การเรียนรู้รายด้านจากตารางที่ 1-4 ร่วมกับข้อมูลแนวทางการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตรจากแบบสัมภาษณ์ส่วนที่ 2 ซึ่งผลจากการประมวลสังเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 จำนวนของผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/อาจารย์ประจำหลักสูตร/อาจารย์ผู้สอน ศิษย์เก่า และนักศึกษาปัจจุบัน เห็นพ้องให้กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตรให้ครอบคลุมผลการวิเคราะห์ผลลัพธ์การเรียนรู้ทั้ง 4 ด้าน (ตารางที่ 1-4) เนื่องจากเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกัน โดยควรกำหนดไม่เกิน 5 ข้อ หรืออย่างน้อยเท่ากับจำนวนผลลัพธ์การเรียนรู้ตามกรอบคุณวุฒิระดับปริญญาโท (4 ข้อ) ทั้งนี้เพื่อให้สามารถบริหารจัดการหลักสูตร ออกแบบรายวิชา และประเมินการบรรลุ

ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 การคงรายละเอียดของผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร ผู้ใช้บัณฑิต/อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/อาจารย์ประจำหลักสูตร/อาจารย์ผู้สอน นักศึกษาปัจจุบัน และศิษย์เก่า มีความเห็นสอดคล้องกันตามผลการวิเคราะห์ด้านความรู้และด้านทักษะ (ตารางที่ 1-2) ว่าควรคงความรู้เกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีในศาสตร์ภาษาไทยด้านภาษาศาสตร์ภาษาไทย วรรณคดีไทย และคติชนวิทยาไว้เช่นเดิม เพื่อเป็นรายวิชาที่ให้ความรู้พื้นฐานด้านแนวคิดและทฤษฎีที่ต้องการความลุ่มลึก สามารถนำไปต่อยอดในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และใช้เป็นความรู้พื้นฐานในการทำงานภายหลังสำเร็จการศึกษาได้ ซึ่งบางครั้งบัณฑิตอาจไม่สามารถเลือกได้ว่าจะได้รับมอบหมายงานให้ใช้ความเชี่ยวชาญด้านใดจากทั้งสามศาสตร์

2.3 การเพิ่มเติมประเด็นใหม่ในผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร ผู้ให้ข้อมูลหลักทุกกลุ่มเห็นพ้องกับการเพิ่มประเด็นใหม่ด้านความรู้ด้านภาษาไทย

สำหรับชาวต่างชาติ อันเป็นผลจากการวิเคราะห์ช่องว่างความรู้ (ตารางที่ 1) ที่ต้องมีการพัฒนาเพิ่มเติมแก่ผู้เรียน ทั้งนี้ ผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทยจากมหาวิทยาลัยชั้นนำได้ให้มุมมองเพิ่มเติมว่า การเพิ่มความรู้ด้านนี้ช่วยสะท้อนสถานการณ์ความต้องการใหม่ ๆ ของผู้เรียนต่างชาติในสาขานี้ อีกทั้งยังไม่มีหลักสูตรใดในสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ภาคใต้ที่เปิดสอนด้านนี้ จึงทำให้หลักสูตรมีโอกาขยายฐานผู้เรียนกลุ่มใหม่ได้มากขึ้น สำหรับประเด็นอื่น ๆ เช่น การนำเสนอผลงานวิจัย การสื่อสารภาษาไทย และการตระหนักถึงคุณค่าของภาษาไทย สามารถพิจารณาเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม อย่างไรก็ตามหากจะลดจำนวนหน่วยกิตในรายวิชาบังคับเดิมเพื่อไม่ให้เกินกรอบระเบียบที่กำหนด ควรพิจารณาอย่างรอบคอบโดยเสนอให้รายวิชาบังคับที่ปรับลดนั้นเปลี่ยนเป็นรายวิชาเลือก ซึ่งผู้เรียนสามารถเลือกระหว่างรายวิชาที่ถูกปรับลดกับรายวิชาความรู้ด้านภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติได้

การอภิปรายผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ผลลัพธ์การเรียนรู้รายด้านตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565

จากการวิเคราะห์ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ความรู้ ทักษะ จริยธรรม และลักษณะบุคคล ผู้วิจัยนำเสนอผลการอภิปรายแยกประเด็น ดังนี้

1.1 ความรู้ (Knowledge)

1) แนวคิดและทฤษฎีในสามศาสตร์ภาษาไทย ยังคงสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านความรู้ของหลักสูตร พ.ศ. 2562 ที่มุ่งเชื่อมโยงองค์ความรู้ทั้งสามศาสตร์เข้ากับบริบทพหุลักษณะของภาคใต้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของความลุ่มลึกในองค์ความรู้เฉพาะของศาสตร์ชั้นสูง ซึ่งยังคงมีความต้องการอย่างต่อเนื่อง เมื่อพิจารณาความเชี่ยวชาญของคณาจารย์ในหลักสูตร พบว่ามีความเชี่ยวชาญตรงและครอบคลุมทั้งสามศาสตร์ อีกทั้งยังมีผลงานตีพิมพ์ทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นถึงศักยภาพในการบ่มเพาะนักศึกษาให้มีความรู้ลุ่มลึกและสามารถประยุกต์ใช้ทั้งสามศาสตร์ได้อย่างสัมพันธ์กัน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตที่เห็นว่าความรู้แกนหลักทั้งสามศาสตร์ มีความสำคัญทั้งในด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพ ทั้งนี้ยังตรงกับ

เป้าหมายการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาโทให้เป็นนักวิชาการชั้นสูงตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 โดยกำหนดให้เป็นรายวิชาบังคับหลักที่วางรากฐานสำคัญ เพื่อต่อยอดสู่การสร้างผลงานทางวิชาการ อย่างไรก็ตาม ควรส่งเสริมการสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้านอื่น ๆ ควบคู่ไปกับองค์ความรู้เดิมด้วย เพื่อให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันและสามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม

2) ภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติ เป็นข้อค้นพบใหม่ที่ไม่ปรากฏในผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร พ.ศ. 2562 โดยผู้ให้ข้อมูลหลักทุกกลุ่มมีความเห็นตรงกันว่าเป็นศาสตร์สำคัญในปัจจุบันที่ควรบรรจุไว้ในหลักสูตร ผลการวิจัยนี้แม้จะสร้างความท้าทายในการออกแบบรายวิชาและโครงสร้างหลักสูตรเพิ่มจากเดิม แต่ถือเป็นโอกาสในการขยายฐานรับผู้เรียนกลุ่มใหม่ ให้สอดคล้องกับแนวโน้มความสนใจที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ของชาวต่างชาติที่มีต่อภาษาไทย สังเกตจากการเปิดหลักสูตรด้านนี้อย่างต่อเนื่องในมหาวิทยาลัยทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ (รุ่งฤดี แผลงศร, 2560) ด้วยเหตุนี้ หลักสูตรจึงควรออกแบบรายวิชาและโครงสร้างหลักสูตรให้ครอบคลุมความรู้นี้ เพื่อรองรับความต้องการและบริบททางการศึกษาและสังคมโลกที่เปลี่ยนไปในปัจจุบัน

3) วิธีการวิจัยและสถิติ ยังคงสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านความรู้ของหลักสูตร พ.ศ. 2562 ที่เน้นการนำองค์ความรู้ภาษาไทยไปใช้ในการศึกษาวิจัย สะท้อนความจำเป็นของความรู้ด้านนี้ในการบุกเบิกและแสวงหาความรู้อย่างอิสระ ทั้งนี้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 กำหนดในโครงสร้างของหลักสูตรไว้อย่างชัดเจนว่าผู้เรียนต้องทำวิจัยในรูปแบบวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ (ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาเรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565, 2565) ดังนั้นหลักสูตรจึงควรออกแบบรายวิชาให้รองรับความรู้ด้านนี้อย่างเหมาะสมและทันสมัย

4) ศิลปวัฒนธรรมไทย สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านความรู้ของหลักสูตร พ.ศ. 2562 ในมิติบริบทพหุลักษณะของภาคใต้ แม้เดิมจะมุ่งเน้นบริบทเชิงพื้นฐานมากกว่าศิลปวัฒนธรรมไทยโดยตรง แต่สะท้อนให้เห็นว่าศิลปวัฒนธรรมไทยเป็นองค์ความรู้ที่ทรงคุณค่าของชาติ (สิริสกุล เกิดมี, 2562) ผู้ให้ข้อมูลหลัก ส่วนใหญ่เห็นควรบรรจุการสร้างองค์

ความรู้ด้านนี้ไว้ในหลักสูตร เนื่องจากการใช้ภาษาไม่ว่าจะเป็นภาษากลางหรือภาษาถิ่นมักแฝงด้วยวัฒนธรรมและภูมิปัญญา การจัดการศึกษาที่บูรณาการศิลปวัฒนธรรมไทยพร้อมการวิเคราะห์เชิงลึกจึงสะท้อนพลวัตของสังคมพหุวัฒนธรรม และช่วยเสริมสร้างสมรรถนะทางภาษาของผู้เรียนได้ โดยเฉพาะวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ เช่น วรรณกรรมพื้นบ้าน พิธีกรรม ภาษาท้องถิ่น และศิลปะการแสดง (รอซิกีน สาเร๊ะ และคณะ, 2560) ตัวอย่างเช่น การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านภาษาไทยเกี่ยวกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม และประเพณีภาคใต้สำหรับชาวต่างชาติ (นพเก้า ณ พัทลุง, 2567) ที่แสดงให้เห็นถึงวิธีการบูรณาการความรู้ด้านนี้กับภาษาไทยเพื่อถ่ายทอดไปยังกลุ่มผู้เรียนใหม่ ดังนั้นหลักสูตรควรส่งเสริมการตระหนักรู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมและภาษาผ่านรายวิชาเลือก เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความสนใจหรือตามประเด็นวิจัยที่ต้องการศึกษา

1.2 ทักษะ (Skills)

1) การประยุกต์ใช้ความรู้ด้านภาษาไทย สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญาของหลักสูตรปี พ.ศ. 2562 ซึ่งเน้นการประยุกต์ใช้ความรู้และต่อยอดองค์ความรู้ โดยผู้เรียนต้องสามารถนำความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษาเฉพาะทางด้านภาษาไทยไปใช้ในการแก้ปัญหาเชื่อมโยงกับศาสตร์อื่นได้อย่างเหมาะสม ซึ่งทักษะนี้สอดคล้องกับการเรียนรู้ขั้นการประยุกต์ใช้ (Apply) ตามทฤษฎีการเรียนรู้ฉบับปรับปรุงของ Anderson and Krathwohl (2001) ซึ่งเน้นการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่

2) การผลิตและนำเสนอผลงานวิจัย สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของหลักสูตร พ.ศ. 2562 ซึ่งเน้นการนำเสนอและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้ให้ข้อมูลหลักทุกกลุ่มเห็นตรงกันว่าทักษะนี้จำเป็นและสอดคล้องกับเกณฑ์สำเร็จการศึกษาของนักศึกษาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาที่กำหนดให้นำผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ไปเผยแพร่ อย่างไรก็ตาม ด้วยกรอบระยะเวลาการศึกษาปริญญาโทที่จำกัด 2 ปี หลักสูตรควรมีกิจกรรมเสริมเชิงปฏิบัติการด้านการนำเสนองานให้นักศึกษาอย่างเป็นระบบ

3) การสื่อสารและถ่ายทอดความรู้ สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของหลักสูตร พ.ศ. 2562 ซึ่งเน้นการสื่อสารความรู้ด้วยภาษาที่เหมาะสมกับบริบท โดยผลการศึกษาทักษะที่จำเป็นระดับนานาชาติหลายชิ้น เช่น ประชาคมอาเซียน (Miguel et al., 2022) สหภาพยุโรป (Mike et al., 2023) World Economic Forum (WEF, 2023) ชี้ตรงกันว่า ทักษะการใช้ภาษาในการสื่อสารเป็นหัวใจสำคัญหลักสูตรควรพัฒนานักศึกษาให้มีทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนที่เข้มแข็ง เพื่อนำองค์ความรู้หรือผลการศึกษาไปถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4) ทักษะการคิด สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญาของหลักสูตร พ.ศ. 2562 ซึ่งเน้นการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และวิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์ภาษาไทย ซึ่งผู้เรียนต้องเลือกใช้วิธีการวิเคราะห์ เปรียบเทียบ วิเคราะห์ จำแนก และแยกแยะได้อย่างเป็นระบบและลุ่มลึก เพื่อนำไปสู่งานวิพากษ์ด้านภาษาไทย ซึ่งต้องอาศัยการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอผ่านกระบวนการจัดการสอนและการทำวิจัย ซึ่งทักษะนี้สอดคล้องกับการเรียนรู้ขั้นการวิเคราะห์ (Analyze) ของ Anderson and Krathwohl (2001) ซึ่งเน้นการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาผลการวิจัยด้านความรู้ร่วมด้วย โดยเฉพาะการเพิ่มความรู้ภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติ พบว่าหลักสูตรควรเพิ่มทักษะการประยุกต์ใช้ การผลิตและนำเสนอผลงานวิจัย การสื่อสารและถ่ายทอดความรู้ และทักษะการคิด ด้วยการออกแบบรายวิชาให้ครอบคลุมทักษะทั้งสี่ประเด็นเพื่อรองรับผู้เรียนกลุ่มใหม่

1.3 จริยธรรม (Ethics)

การมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ และมีจรรยาบรรณทางวิชาการ สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรมของหลักสูตร พ.ศ. 2562 ซึ่งเน้นการมีจริยธรรมทางการเขียนผลงานทางวิชาการ อย่างไรก็ตามเกณฑ์รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 มีการขยายขอบเขตจริยธรรมครอบคลุมถึงการกระทำที่เป็นไปตามกฎกติกาและเกิดประโยชน์ต่อสังคม และการหลีกเลี่ยงการกระทำสิ่งที่ผิดกฎกติกาของสังคมและไม่ทำผิดกฎหมายในการประกอบอาชีพ

หลักสูตรจึงควรกำหนดกรอบจริยธรรมเฉพาะสาขาให้ครอบคลุมมากขึ้น รวมถึงจริยธรรมวิชาชีพด้วย

1.4 คุณลักษณะบุคคล (Characters)

1) ความใฝ่รู้และพัฒนาตนเอง เดิมหลักสูตร พ.ศ. 2562 มุ่งเน้นเพียงการพัฒนาทักษะทางสังคม แต่ข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้สะท้อนว่าความใฝ่รู้เป็นกลไกสำคัญในการดำรงอยู่ในสังคมแห่งการเรียนรู้ ช่วยกระตุ้นความปรารถนาที่จะเรียนรู้ ความใส่ใจต่อสิ่งรอบตัว และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (ศรีณัฏฐ์ ยินดี สุข, 2560) คุณลักษณะดังกล่าวจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ควรได้รับการบ่มเพาะในนักศึกษา ระดับปริญญาโท เพื่อให้สามารถเท่าทันการเปลี่ยนแปลงทั้งทางวิชาการและวิชาชีพ แสวงหาโอกาสเปิดรับมุมมองใหม่ และนำความรู้หรือแนวคิดไปต่อยอดจนเกิดการค้นพบและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นที่ยอมรับในสาขาวิชา

2) ความเป็นผู้นำ เป็นข้อค้นพบใหม่ที่ยังไม่ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนในผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร พ.ศ. 2562 อย่างไรก็ตาม ความเป็นผู้นำถือเป็นคุณลักษณะสำคัญที่นักศึกษาปริญญาโท ควรมีก่อนสำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา โดยผู้นำควรมีคุณลักษณะ เช่น มีจิตสาธารณะ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และมุ่งมั่นทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย ไม่ใช่เพียงเพื่อการยกย่องจากผู้อื่น (ลัดดาวัลย์ วิจิต และคณะ, 2566; สิทธิโชค วรานุสันติกุล, 2546) นอกจากนี้ ทักษะนี้เพื่อยุติและ ศันสนีย์ จะสุวรรณ (2564) ได้เสนอว่า การพัฒนาภาวะผู้นำเป็นองค์ประกอบหนึ่งของทักษะทางสังคมที่จำเป็นต่อการดำรงตนและการอยู่ร่วมกันในสังคม ดังนั้น หลักสูตรจึงควรบูรณาการคุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำไว้ในผลลัพธ์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของนักศึกษาอย่างรอบด้าน

3) การเห็นคุณค่าของภาษาไทย เป็นอีกหนึ่งข้อค้นพบใหม่ที่ไม่ปรากฏในผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร พ.ศ. 2562 โดยข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาด้านความรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทย สะท้อนให้เห็นว่าหลักสูตร ควรให้ความสำคัญกับคุณลักษณะบุคคลซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของนักศึกษาในหลักสูตร โดยการส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อภาษาไทย การใช้ การสืบสาน และการเห็นคุณค่าของภาษาไทย ญัฐยานันท์ แวงอุบล (2566) ระบุว่า การเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อภาษาไทยและการ

เห็นคุณค่าของภาษาไทยนั้น เป็นเครื่องมือสำคัญในการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจผ่านภาษาแก่บุคคลอื่น ซึ่งคุณลักษณะบุคคลนี้จะช่วยเสริมบุคลิกภาพและค่านิยมที่สะท้อนคุณลักษณะเฉพาะสาขาและสถาบันได้ ทำให้มีอัตลักษณ์ที่แตกต่างจากหลักสูตรอื่น

2. แนวทางการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร

2.1 จำนวนของผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร เนื่องจากยังไม่มีระเบียบที่กำหนดอย่างชัดเจนว่า ควรมีผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตรจำนวนเท่าใด การพิจารณาจึงควรยึดหลักว่าหลักสูตรต้องมีผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ครอบคลุมทุกด้านและในการสำเร็จการศึกษาผู้เรียนต้องบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษาในแต่ละระดับคุณวุฒิกำหนดไว้ (กฎกระทรวงมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565, 2565) ทั้งนี้ หลักสูตรควรกำหนดจำนวนผลลัพธ์ให้เหมาะสมกับบริบทของหลักสูตร หากมีจำนวนน้อยเกินไปก็อาจไม่ครอบคลุมผลลัพธ์การเรียนรู้ทุกด้าน หรืออาจมีความทับซ้อนกันมากเกินไป จนไม่สามารถประเมินผลการบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ได้อย่างชัดเจน ขณะเดียวกัน หากมีจำนวนมากเกินไปอาจทำให้ยากต่อการนำไปปฏิบัติ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า จำนวนผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตรที่เหมาะสมควรมีไม่เกิน 5 ข้อ เพื่อความคล่องตัวในการจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง OBE ทั้งในแง่การออกแบบรายวิชา โครงสร้างหลักสูตร กลยุทธ์การสอนและการวัดและประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 การคงความรู้เกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีในสามศาสตร์ภาษาไทย ถือเป็นการยืนยันจุดแข็งของหลักสูตรที่แตกต่างจากสถาบันอื่น ชี้ให้เห็นว่าองค์ความรู้เหล่านี้คือรากฐานสำคัญที่ผู้ให้ข้อมูลหลักทุกกลุ่มเห็นตรงกัน หลักสูตรจึงควรคงความรู้ไว้ในกลุ่มรายวิชาบังคับเช่นเดิม เนื่องจากเป็นพื้นฐานของการศึกษาในสาขาเพื่อสร้างความเข้าใจและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ใหม่ในระดับปริญญาโท (ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาเรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565, 2565) อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้มีการบูรณาการเชื่อมโยงกับศาสตร์อื่นที่สอดคล้องกับบริบทและยุคสมัยตามแนวทาง OBE ตลอดจนสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ให้ข้อมูลหลักได้

2.3 การเพิ่มเติมประเด็นใหม่ ๆ ในผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร ผู้ให้ข้อมูลหลักทุกกลุ่มชี้ให้เห็นถึงประเด็นใหม่ที่น่าสนใจโอกาสในการพัฒนาผู้เรียนให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงาน (สุทธิพงศ์ เสมสูงเนิน และ พระมหาเอกพันธ์ วรรณมณญ, 2568) โดยเฉพาะความรู้ด้านภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติซึ่งเกิดขึ้นจากการวิเคราะห์ช่องว่างด้านความรู้ที่ไม่ปรากฏอยู่ในหลักสูตรเดิม หลักสูตรควรพิจารณาปรับการออกแบบหลักสูตรเพิ่มเติมเป็น 4 ศาสตร์ รวมถึงปรับปรุงปรัชญา วัตถุประสงค์ และโครงสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกันด้วย ทั้งนี้ โครงสร้างหลักสูตรเดิมมีรายวิชาบังคับทั้งสามศาสตร์จำนวน 3 รายวิชา และวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์จำนวน 1 รายวิชา รวม 12 หน่วยกิต หากมีการเพิ่มรายวิชาอีก 1 ศาสตร์ใหม่ข้างต้น หลักสูตรอาจพิจารณาปรับลดหน่วยกิตในรายวิชาบังคับอื่นลง เพื่อไม่ให้เกินกรอบหน่วยกิต และเหมาะสมกับกรอบระยะเวลาการศึกษา สำหรับประเด็นอื่น ๆ หลักสูตรสามารถพิจารณากำหนดให้เหมาะสมตามกรอบผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตรแต่ละด้าน

การสรุปผลการวิจัยและประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยและภาษาไทยประยุกต์ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567 เป็นกรณีศึกษา เพื่อวิเคราะห์ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 และเพื่อปิดช่องว่างของการศึกษาผลลัพธ์การเรียนรู้เฉพาะศาสตร์ด้านภาษาไทยในระดับอุดมศึกษา ผลการวิจัยโดยสรุปมีดังนี้ 1) ด้านความรู้ ประกอบด้วย แนวคิดและทฤษฎีในสามศาสตร์ภาษาไทย ภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติ วิธีการวิจัยและสถิติ และศิลปวัฒนธรรมไทย 2) ด้านทักษะ ประกอบด้วย การประยุกต์ใช้ความรู้ด้านภาษาไทย การผลิตและนำเสนอผลงานวิจัย การสื่อสารและถ่ายทอดความรู้ และทักษะการคิด 3) ด้านจริยธรรม ประกอบด้วย จรรยาบรรณในการประกอบอาชีพและจริยธรรมทางวิชาการ และ 4) ด้านลักษณะบุคคล ประกอบด้วย ความใฝ่รู้และพัฒนาตนเอง ความเป็นผู้นำ และการเห็นคุณค่าของภาษาไทย ดังนั้น หลักสูตรควรกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่โดดเด่นเหล่านี้เป็นคุณลักษณะพิเศษและผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร โดยจำนวนที่เหมาะสมไม่ควร

เกิน 5 ข้อ และต้องสอดคล้องกับผลการวิจัย ทั้งนี้ จุดแข็งที่แตกต่างจากสถาบันอื่นคือ แนวคิดและทฤษฎีในสามศาสตร์ภาษาไทยซึ่งควรคงไว้เช่นเดิม ส่วนการเพิ่มภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติ สามารถทำได้โดยการปรับลดหน่วยกิตของรายวิชาอื่น เพื่อไม่ให้จำนวนหน่วยกิตเกินกว่าที่ระเบียบกำหนดและยังคงเหมาะสมกับระยะเวลาการศึกษา ผลการวิจัยครั้งนี้ยังสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางให้หลักสูตรระดับปริญญาโทด้านภาษาไทยในสถาบันอื่น ๆ กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ได้ โดยปรับให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์เฉพาะของแต่ละสถาบัน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ข้อค้นพบใหม่จากการวิจัย ได้แก่ ความรู้ด้านภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติและศิลปวัฒนธรรมไทย รวมทั้งคุณลักษณะบุคคลด้านความเป็นผู้นำและการเห็นคุณค่าของภาษาไทย สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลตั้งต้นในการพัฒนาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 โดยคำนึงถึงบริบทเฉพาะของหลักสูตรและสถาบัน

2. สามารถใช้วิธีการกำหนดผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากงานวิจัยนี้ เป็นแนวทางในการวางแผนเก็บข้อมูลวิเคราะห์ และออกแบบผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตรให้เหมาะสมกับบริบทของสถาบันได้

แนวทางสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาเทียบเคียงกับหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาอื่นด้านภาษาไทยทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2. เพิ่มผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มอื่น เพื่อใช้ในการศึกษา เช่น นักวิชาการด้านภาษาไทยจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนในและต่างประเทศ ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาภาษาไทยที่ได้รับการยอมรับในแวดวงวิชาการ และผู้สนใจเข้าศึกษาต่อในหลักสูตร เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตรมากยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยและภาษาไทยประยุกต์ สังกัดสาขาวิชาสังคม วัฒนธรรม และการพัฒนามนุษย์ และคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่

อนุญาตให้เก็บข้อมูลการวิจัย และขอขอบพระคุณ
รองศาสตราจารย์ ดร.เข็มทอง สีนวงศ์สุวัฒน์ ซึ่งเป็น
ผู้ให้คำแนะนำงานการดำเนินงานวิจัยสำเร็จลุล่วง

เอกสารอ้างอิง

กฎกระทรวงมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับ

อุดมศึกษา พ.ศ. 2565. (2565, 31 มีนาคม).

ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 139 ตอนที่ 20 ก.

หน้า 12-19.

ชูศรี วงศ์รัตน์. (2560). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*
(พิมพ์ครั้งที่ 13). อมรการพิมพ์.

จิตติมา ญาณะวงษา, สมเกียรติ อินทสิงห์, สุนีย์ เงินยวง,
และ น้ำผึ้ง อินทะเนตร. (2564). หลักสูตรที่
เน้นผลลัพธ์: แนวทางใหม่สำหรับหลักสูตร
อุดมศึกษา. *วารสารมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูล
สงคราม*, 15(2), 279-291.

ณัฐยานันท์ แวงอุบล. (2566). การเรียนรู้ภาษาไทยใน
ศตวรรษที่ 21 โดยใช้สมองเป็นฐาน. *Journal
of Applied Education*, 1(3), 1-16.

ทัศนัย เพ็ญสิทธิ์ และ ศันสนีย์ จະสุวรรณ. (2564).
การศึกษาทักษะทางสังคมเพื่อการเข้าสู่
อาชีพของนักศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
วารสารวิชาการครุศาสตร์สวนสุนันทา, 5(1),
45-58.

นพเก้า ณ พัทลุง. (2567). การสร้างหนังสือส่งเสริมการ
อ่านภาษาไทย “วิถีชีวิต วัฒนธรรมและ
ประเพณีภาคใต้” สำหรับชาวต่างชาติ.
วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ,
24(1), 130-136.

นิตยา สำเร็จผล, ศิลปชัย บุรณพานิช, และ พัชรา แยม
สำราญ. (2567). การศึกษาแนวทางการ
พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรระดับ
บัณฑิตศึกษาที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ ตาม
เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา
พ.ศ. 2565: สาขาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น. *วารสารพุทธ
จิตวิทยา*, 9(3), 354-369.

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (2568,
14 กันยายน). *ข้อมูลสารสนเทศบัณฑิต
วิทยาลัย*. บัณฑิตวิทยาลัย.

<https://grad-mis.psu.ac.th/index.php>

ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาเรื่อง
เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา
พ.ศ. 2565. (2565, 9 กันยายน). *ราชกิจจานุ
เบกษา*. เล่ม 139 ตอนพิเศษ 212 ง. หน้า
21-34.

ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาเรื่อง
รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐาน
คุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565. (2565,
9 กันยายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 139
ตอนพิเศษ 212 ง. หน้า 35-36.

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (2560, 22 พฤศจิกายน).
*แผนพัฒนามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ระยะยาว 20 ปี (พ.ศ.2560-2579).*
สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
แห่งชาติ (สวทช.).

[https://www.nstda.or.th/home/](https://www.nstda.or.th/home/knowledge_post/development-plan-psu)

[knowledge_post/development-plan-psu](https://www.nstda.or.th/home/knowledge_post/development-plan-psu)

รอชีกิน สาเร๊ะ, อัญชิษฐ์ มุดอ, ขวัญจิต พงศ์รัตนามาน,
ชัญญา หลวงนะ, สลิล กาจกำแหง, พิริยา
ผาติวิกรัยวงศ์, จิตติกา กิมเส, นภัส ถิ่นกะก่อ-
เกียรติ, และ ปณดา ปรีชาวุฒิเดช. (2560).
การบูรณาการการจัดการเรียนการสอนกับ
การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมของ
นักศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต.
*วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการ
สาธารณสุขภาคใต้*, 4(3), 151-159.

รุ่งฤดี แผลงศร. (2560). *ศาสตร์การสอนภาษาไทยฐานะ
ภาษาต่างประเทศ*. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

ลัดดาวัลย์ วิจิต, วรณนิสา เสนาะสรรพ, ธีรกร วร
บำรุงกุล, และ เรืองวิทย์ นิลโคตร. (2566).
ภาวะผู้นำที่มีจิตสำนึกสาธารณะในยุค
ศตวรรษที่ 21. *วารสารคุณภาพชีวิตกับ
กฎหมาย*, 19(1), 121-134.

- วัชรินทร์ อินทรพรม. (2562). การวิเคราะห์และการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 10(2), 314-333.
- ศรัณย์พร ยินดีสุข. (2560). แนวทางการพัฒนาความรู้: ทางออกสำหรับการดำรงอยู่ในสังคมแห่งการเรียนรู้. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 45(1), 335-344.
- สำนักการศึกษาและนวัตกรรมการเรียนรู้. (2562, 11 กรกฎาคม). การปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นไปตามแนวทางของ Outcome-Based Education (OBE). สำนักการศึกษาและนวัตกรรมการเรียนรู้.
<https://eila.psu.ac.th>
- สิทธิโชค วรรณสันติกุล. (2546). *จิตวิทยาสังคม : ทฤษฎีและการประยุกต์*. ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- สิริสกุล เกติมี. (2562). แนวทางการบูรณาการองค์ความรู้ทางศิลปวัฒนธรรมของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ในยุคไทยแลนด์ 4.0. *วารสารพัฒนศิลป์วิชาการ*, 3(2), 89-106.
- สุทธิพงศ์ เสมสูงเนิน และ พระมหาเอกพันธ์ วรรณมณญ. (2568). ทิศทางการศึกษาไทยเพื่อตอบโจทย์ตลาดแรงงานในยุคดิจิทัล. *วารสารนวมทองแพทยศาสตร์ปริทรรศน์*, 12(1), 425-440.
- Anderson, L. W., & Krathwohl, D. R. (2001). *A taxonomy for learning, teaching, and assessing: a revision of bloom's taxonomy of educational objectives*. Longman.
- Miguel, A. L., Icy, F. A., Anh, N. Q. P., Mark, A. E., & Gunjana, K. (2022). *Graduate employability in ASEAN: The contribution of student mobility*. SHARE Project Management Office.
- Mike, M., Coleman, A., Donoghue, E. & Hunt, E. (2023, February 2-3). *Graduate attribute s program to prepare student to future*. [Conference presentation]. 2023 European Learning & Teaching Forum: Connecting people, spaces and realities, the University of Deusto, Bilbao, Spain.
- World Economic Forum (WEF). (2023, January 13). *Defining education 4.0: A taxonomy for the future of learning*. World Economic Forum.
<https://www.weforum.org/publications/defining-education-4-0-a-taxonomy-for-the-future-of-learning>